

УНИВЕРЗИТЕТ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

**П Р А В И Л Н И К
О
СТУДИРАЊУ НА ДРУГОМ ЦИКЛУСУ СТУДИЈА НА
УНИВЕРЗИТЕТУ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ**

Источно Сарајево, октобар 2023. године

На основу члана 54. став 2. Закона о високом образовању („Службени гласник Републике Српске” број: 67/20) и члана 41. став 2. Статута Универзитета у Источном Сарајеву, Сенат Универзитета на LV сједници одржаној дана 03.10.2023. године, донио је

П Р А В И Л Н И К О СТУДИРАЊУ НА ДРУГОМ ЦИКЛУСУ СТУДИЈА НА УНИВЕРЗИТЕТУ У ИСТОЧНОМ САРАЈЕВУ

I ОПШТЕ ОДРЕДБЕ

Члан 1.

Правилником о студирању на другом циклусу студија на Универзитету у Источном Сарајеву ближе се уређују организација и извођење студија другог циклуса, напредовање студената у току студија, вредновање рада студената, трајање студија, поступак испитивања и оцјењивања, услови и поступак провођења завршног рада, додјељивање диплома, издавање исправа о студијама, као и друга релевантна питања од значаја за остваривање студија другог циклуса на Универзитету у Источном Сарајеву (у даљем тексту: Универзитет).

Члан 2.

Студије другог циклуса на Универзитету организују се и остварују у складу са правилима студирања заснованим на Европском систему преноса и акумулације бодова (ECTS).

II ОРГАНИЗАЦИЈА СТУДИЈА

Члан 3.

(1) Универзитет, односно факултети/академије организују и изводе академске студије другог циклуса из научних, умјетничких и стручних области за које су лиценцирани/акредитовани.

(2) Други циклус студија може се организовати на факултетима/академијама на којима постоји бар једна генерација студената који су завршили први циклус студија по важећим прописима. Студијски програми подијељени су на студијске године и семестре.

(3) У складу са ECTS, обим студијског програма износи најмање 60 ECTS у једној студијској години, односно најмање 30 ECTS у једном семестру.

(4) Број бодова за поједини предмет одређује се према броју часова наставе (теоријске или практичне, вјежби, семинара и слично) и времена за учење код припреме за провјеру знања и оцјењивање (тестови, колоквијуми, завршни испити, итд.).

Трајање студија

Члан 4.

(1) Студије другог циклуса на академским студијским програмима трају једну или двије студијске године, а вреднују се са најмање 60 ECTS, односно најмање 120 ECTS и то тако да у збиру са првим циклусом износе најмање 300 ECTS.

(2) Студије медицине и стоматологије изводе се као интегрисане студије првог и другог циклуса.

Упис на други циклус студија

Члан 5.

Конкурс за упис на студије другог циклуса расписује Универзитет прије почетка академске године.

Члан 6.

(1) Право уписа на студије другог циклуса вреднованих са најмање 60 ECTS, имају кандидати који су претходно завршили први циклус одговарајућих академских студија и стекли најмање 240 ECTS.

(2) Право уписа на студије другог циклуса вреднованих са најмање 120 ECTS, имају кандидати који су претходно завршили први циклус одговарајућих академских студија и стекли најмање 180 ECTS бодова.

Члан 7.

Факултети/академије су у обавези да реализују лиценциране/акредитоване студијске програме.

Члан 8.

(1) Заинтересовани кандидати подносе пријаву на конкурс за упис на други циклус студија у року одређеном конкурсом.

(2) Уз пријаву на конкурс кандидати прилажу документацију предвиђену конкурсом.

Члан 9.

(1) Уколико је кандидат завршио студије првог циклуса у иностранству, потребно је да нострификује диплому.

(2) Изузетно од става 1. овог члана, поступку нострификације не подлијежу дипломе стечене у Републици Србији, а у складу са одредбама Споразума о узајамном признавању докумената у образовању и регулисању статусних питања ученика и студената ("Службени гласник Републике Српске", број 79/05).

Члан 10.

(1) У случају да је кандидат завршио студијски програм првог циклуса студија на Универзитету који припада другој области у односу на студијски програм који жели да упише на другом циклусу студија, или је завршио студијски програм на неком од универзитета у земљи или иностранству или је завршио студије по старом "неболоњском" наставном плану и програму на Универзитету, потребно је спровести поступак утврђивања еквивалентног броја ECTS бодова.

(2) Поступак провођења еквиваленције, обављају комисије које одређује вијеће факултета/академије за сваки студијски програм.

(3) Комисија из става 2. овог члана има предсједника, а у свом раду може тражити помоћ и мишљење наставника који нису чланови комисије.

Члан 11.

(1) Процентуална еквивалентност сваког појединачног предмета исказаног у ECTS бодовима, изводи се из једног или више наставних предмета који је положио подносилац захтјева.

(2) Предмети из става 1. овог члана се наводе у посебној колони са оцијењеним процентним учешћем у исказаној еквивалентности. Процентно исказивање се по правилу врши са кораком 5%.

(3) На основу процентне вриједности добијене у складу са ставом 2. овог члана, прерачунава се еквивалент ECTS за сваки предмет из наставног плана студијског програма првог циклуса (заокружено на двије децимале).

(4) Еквивалент ECTS бодова за изборне предмете врши се узимајући у обзир најповољнији предмет/е за кандидата. При томе се води рачуна да један предмет у процентуалној еквивалентности може учествовати највише 100%.

Члан 12.

(1) Подносилац захтјева испуњава услове за упис, ако је стекао најмање 50% ECTS у односу на број ECTS којим је вреднован одговарајући студијски програм првог циклуса студија.

(2) Кандидати који не испуњавају услове из става 1. овог члана могу се уписати на други циклус студија уз обавезу да положи диференцијалне испите тако да испуне најмање 50% ECTS у односу на број ECTS којим је вреднован први циклус студија.

(3) Приједлог Комисије о еквивалентном броју ECTS и списком диференцијалних испита доставља се научно-наставном односно научно-умјетничком вијећу факултета/академије на разматрање и усвајање.

(4) Одлуку о еквиваленцији, доноси декан факултета односно академије на основу става научно-наставног односно научно-умјетничког вијећа факултета/академије.

(5) Кандидати који се упишу на други циклус студија по основу критеријума наведених у ставу 2. овог члана не могу приступити полагању испита са другог циклуса студија док не положи диференцијалне испите присане рјешењем Комисије за еквиваленцију.

Члан 13.

(1) У случају да је број пријављених кандидата већи од броја утврђеног у конкурсу, избор кандидата који су стекли право за упис, врши се на конкурентној основи.

(2) Рангирање кандидата врши се на основу резултата постигнутих на првом циклусу студија. Факултети/академије могу прописати и додатне критеријуме (пријемни испит, испит за провјеру склоности и способности и сл.) што јасно мора бити назначено у тексту конкурса.

(3) Број бодова по основу резултата постигнутих на првом циклусу студија добија се тако што се просјечна оцјена множи са укупним бројем ECTS бодова и тако добијени производ подијели са бројем семестара (укључујући и обнову) проведеним на првом циклусу студија.

(4) Број бодова по основу прописаног додатног критеријума, као и потребан минималан број бодова, дефинише факултет/академија.

(5) Укупан број бодова на факултетима/академијама који прописују додатне критеријуме утврђује се сабирањем бодова дефинисаним у ставовима 3. и 4. овог члана.

(6) У случају да два или више кандидата имају исти број бодова, предност има кандидат са оствареном вишом просјечном оцјеном на првом циклусу студија.

Члан 14.

(1) Редослијед кандидата за упис на студијски програм другог циклуса студија утврђује се на основу укупног броја остварених бодова.

(2) Право на упис стиче кандидат који је рангиран у оквиру утврђеног броја студената из члана 5. овог правилника.

(3) Ранг листа кандидата објављује се на интернет страници Универзитета и интернет страници и огласној табли факултета/академије.

(4) Кандидати за упис, могу поднијети приговор на поступак рангирања.

(5) Приговор се подноси декану факултета/академије у писаној форми у року од 24 часа од објављивања резултата.

(6) Декан факултета/академије, рјешава по приговору кандидата у року од 3 (три) дана, при чему је донесена одлука коначна.

(7) Кандидат који у предвиђеном року није извршио упис, губи право уписа, а умјесто њега, право на упис, стиче сљедећи кандидат са ранг листе.

Структура студијског програма и организација наставе

Члан 15.

Студијским програмом утврђују се:

1) назив и циљеви студијског програма,

- 2) област образовања којој припада студијски програм,
- 3) врста и ниво студија,
- 4) обим студија,
- 5) исходи учења на нивоу студијског програма,
- 6) струковно, односно академско звање које се стиче завршетком студијског програма,
- 7) услови за упис на студијски програм за студенте из Републике и БиХ, односно иностранства,
- 8) листа обавезних, изборних и факултативних предмета са оквирним садржајем,
- 9) обавезна и помоћна литература за студиј,
- 10) начин извођења студија и полагања испита за све облике стицања високог образовања,
- 11) мјеста извођења наставе,
- 12) потребно вријеме за извођење појединих облика студија,
  - 13) предвиђени број часова за поједине предмете и њихов распоред по годинама,
  - 14) бодовна вриједност сваког предмета исказана у складу са ECTS бодовима,
  - 15) бодовна вриједност завршног рада исказана у складу са ECTS бодовима,
  - 16) услови уписа студената у сљедећи семестар, односно сљедећу годину студија, те предуслови за упис појединих предмета и групе предмета,
  - 17) начин избора предмета из других студијских програма,
  - 18) могућност извођења наставе на страним језицима,
  - 19) услови за прелазак са других студијских програма,
  - 20) силабуси наставних предмета,
  - 21) остала питања од значаја за извођење студијског програма.

Члан 16.

Реализација наставног плана и програма другог циклуса студија одвија се у складу са академским календаром и распоредом наставе.

Члан 17.

(1) Наставни програми предмета на другом циклусу студија дају се у истој форми као и за предмете са првог циклуса студија.

(2) Студент пријављује изборне предмете које жели да слуша приликом првог уписа у одговарајућу годину студија.

(3) Избор изборних предмета се врши у складу са Наставним планом студијског програма и укупно оптерећење студента по семестру не може бити веће од оптерећења које је прописано Наставним планом, а у складу са чланом 3. став 3. овог правилника.

(4) Настава се изводи кроз предавања и вјежбе (аудиторне, лабораторијске, рачунарске, итд.), те кроз самосталне семинарске радове, самосталне пројекте, теренски рад, итд.

(5) Седмични фонд наставе износи најмање 20, а највише 25 школских часова.

(6) Факултет/академија задржавају право да на почетку академске године прецизирају структуру изборних предмета за које ће се организовати настава, на основу интересовања кандидата и расположивих ресурса.

Члан 18.

(1) При поновном упису студијске године, студент може промијенити изборне предмете. На лични захтјев студента, факултет/академија може студенту одобрити факултативно слушање неких предмета, уколико оцијени да за то постоје организационе могућности.

(2) У случају измјене наставног плана или програма, студент који обнавља годину има право прихватити настале измјене.

Члан 19.

(1) Наставни процес се одвија у складу са академским календаром Универзитета који усваја Сенат Универзитета.

(2) Настава се изводи према утврђеном распореду часова. Факултети/академије су дужни да распоред часова објаве на семестралном нивоу најкасније 7 (седам) дана прије почетка наставе.

(3) Предметни наставник је обавезан да, у складу са студијским програмом, за сваки наставни предмет утврди план рада који укључује термине и начин провјере знања (тестове, пројекте и сл.), као и остале облике индивидуалног рада студената (семинари, пројекти, задаће и др.), водећи при томе рачуна да сви наведени облици активности и обавеза студената буду усаглашени са утврђеним оптерећењем студената.

(4) Предметни наставник обавезан је на почетку наставе у академској години упознати студенте са списком основне литературе коју ће студент користити за полагање испита, са методологијом организације наставе, праћења и оцјењивања, терминима провјере знања, карактером и садржином завршног испита, структуром укупног броја бодова и начином формирања оцјене.

Члан 20.

(1) Током наставног процеса ставља се акценат на самостални или тимски истраживачки рад студента.

(2) Настава на одговарајућој студијској групи се организује уколико постоји довољан број уписаних студената (најмање пет). Уколико нема довољно кандидата, настава се може организовати конултативним радом са студентима.

Члан 21.

(1) Настава на Универзитету се изводи у одговарајућим просторима Универзитета и просторима наставних база Универзитета у току радне седмице.

(2) Поједини облици наставе могу се организовати у форми “учења на даљину”, али се испити морају одржавати у сједишту факултета/академије и у одјељењима ван сједишта наведеним у дозволи за рад.

(3) Извођење наставе се може одвијати и путем електронских платформи у складу са општим актом који донесе Сенат Универзитета.

(4) У оправданим случајевима научно–наставно/умјетничко-научно-наставно вијеће чланица Универзитета може донијети одлуку о извођењу дијела наставе на хибридни начин (модел) за одређени студијски програм, који подразумијевају присуство студената и сарадника у учионици на факултету/академији или у одјељењу ван сједишта, уз учешће наставника путем електронских платформи у реалном времену.

(5) Наставу из става 4. овог члана на факултету/академији, или у одјељењу ван сједишта, могу изводити наставници са других високошколских установа.

(6) Наставу из става 4. овог члана могу изводити и наставници на Универзитету у Источном Сарајеву у одјељењима ван сједишта.

(7) Настава из става 4. овог члана не може бити организована у обиму који прелази 60% од укупног обима наставе.

Евалуација наставе

Члан 22.

(1) Праћење успјешности наставног процеса, спроводи се анкетирањем студената, као дијела редовног надзора у погледу оцјењивања наставе, програма, професора, сарадника и њихових предавачких способности.

(2) Анкета је анонимна. За спровођење анкете одговорни су Комитет за обезбјеђење квалитета, Универзитетска канцеларија за осигурање квалитета и сарадник за обезбјеђење квалитета факултета/академије.

III НАПРЕДОВАЊЕ У ТОКУ СТУДИЈА

Статус студента

Члан 23.

(1) Статус студента стиче се уписом на одговарајући студијски програм и закључивањем уговора о студирању.

(2) Студент приликом уписа може стећи један од сљедећих статуса:

- а) редован студент,
  - студент чије се студије финансирају из буџета Републике Српске,
  - студент који самофинансира своје школовање,
- б) ванредан студент,
- в) студент страни држављанин.

(3) Студент је обавезан регулисати свој статус у свакој академској години:

- а) уписом године,
- б) обновом године,
- в) мировањем статуса студента.

(4) Статус студента престаје под условима утврђеним Законом о високом образовању и Статутом Универзитета.

(5) Лице којем је престао статус студента, може статус поново стећи под условима:

- 1) да Универзитет има просторне, кадровске и друге услове за омогућавањем наставка студија;
- 2) да студент полаже испите и извршава обавезе утврђене наставним планом који је у примјени у вријеме поновног стицања статуса студента.

(6) У одлуци о одобравању поновног стицање статуса студента утврђују се обавезе студента у наставку студија.

(7) Одлуку о одобравању поновног стицања статуса студента доноси декан.

Упис и овјера семестра и године

Члан 24.

(1) Студенти су обавезни да похађају предавања, семинаре и остале видове наставе у складу са њиховим статусом.

(2) Присуство свим видовима наставе је обавезно за студенте и о њему воде евиденцију одговорни наставници и сарадници, на основу које студент по одслушаном семестру добија потпис од предметног наставника.

(3) Изглед и садржај формулара који наставник користи за вођење евиденције о присуству на настави, из става 2. овог члана, утврђују Вијећа чланица Универзитета при чему је неопходно да исти садржи назив предмета, назив студијског програма, наставну јединицу која се обрађује, датум и списак присутних студената, име и потпис предметног наставника.

(4) У току семестра студент може одсуствовати 30% од укупног фонда сати за сваки облик наставе по једном предмету.

(5) Студент који изостане са наставе више од 30% од укупног фонда сати у току семестра губи право на потпис предметног наставника.

(6) Вијеће факултета/академије може, с обзиром на природу студијског програма и наставних предмета, својом одлуком утврдити и виши проценат дозвољених изостанака у току семестра, али не преко 50%.

(7) Студент стиче право уписа наредног семестра, ако је сакупио све потписе из наставних предмета које је одслушао и овјерио претходни семестар.

(8) Изузетно, од става 7. овог члана, у оправданим случајевима, студенту којем недостаје потпис наставника, на његов захтјев може се одобрити овјера претходног семестра и упис наредног семестра.

(9) Захтјев за одобравање овјере претходног семестра и упис наредног семестра из става 8. овог члана студент подноси декану факултета/академије.

(10) Уз захтјев за одобравање овјере претходног семестра и упис наредног семестра студент је обавезан приложити релевантну документацију којом доказује оправданост случаја из става 8. овог члана.

(11) Декан, у случају основаности захтјева, доноси рјешење којим се студенту одобрава овјера претходног семестра и упис наредног семестра.

(12) Уколико се утврди неоснованост захтјева, декан доноси рјешење о одбијању захтјева.

(13) Против рјешења декана дозвољен је приговор студента научно-наставном вијећу факултета, односно умјетничко-научно-наставном вијећу академије, у року од 15 дана од пријема рјешења.

(14) Одлука научно-наставног вијећа факултета, односно умјетничко-научно-наставног вијећа академије по приговору је коначна.

Члан 25.

(1) У случају када други циклус студија траје двије године, студент право уписа друге године студија остварује у складу са Законом о високом образовању.

(2) У случају да студент не испуни услове за упис друге године студија, студент обнавља годину и има право да прати наставу и полаже испите из друге године студија до броја ECTS које је остварио у првој години студија. Захтјев за остваривање овог права, подноси се декану факултета/академије приликом обнове године.

(3) Факултет/академија, за студента из става 2. овог члана утврђује испите које може слушати и полагасти, о чему води посебну евиденцију.

(4) Подаци уписани у евиденцију из става 3. овог члана, уписују се у студентску књижицу (индекс) и матичну књигу након што студент упише годину студија за коју је вођена евиденција.

Мировање статуса студента

Члан 26.

(1) Права и обавезе студента могу мировати.

(2) Студенту се одобрава мировање права и обавеза у сљедећим случајевима:

а) теже болести,

б) боравка на стручној пракси у трајању од најмање три мјесеца, а највише годину дана,

в) одржавања трудноће,

г) његе дјетета до навршених годину дана,

д) вршења руководних функција у студентском представничком тијелу у трајању од највише једног мандата и

ђ) у другим оправданим случајевима, који се цијене у сваком конкретном случају.

(3) Мировање права и обавеза студенту се одобрава на лични захтјев. Уз захтјев за мировање права и обавеза, студент је обавезан приложити релевантну документацију којом доказује постојање разлога из става 2. овог члана.

(4) Захтјев за мировање права и обавеза подноси се прије наступања мировања, на почетку академске године, односно, у случају наступања разлога након уписане године, по наступању разлога за мировање статуса.

(5) Уколико разлози за мировање трају дуже од једне академске године, студент је дужан да захтјев за мировање статуса поднесе за наредну академску годину.

(6) Декан факултета/академије, у случају основаности захтјева, доноси рјешење којим се студенту одобрава мировање права и обавеза.

(7) Уколико се утврди неоснованост захтјева, декан доноси рјешење о одбијању захтјева.

(8) Против рјешења декана дозвољен је приговор научно-наставном, односно умјетничко-наставном вијећу, у року од 15 дана од пријема рјешења.

(9) Одлука научно-наставног, односно умјетничко-наставног вијећа по приговору студента је коначна.

(10) По престанку разлога због којих је затражио мировање, студент наставља студије према важећем студијском програму.

Промијена студијског програма

Члан 27.

(1) Студенту се може омогућити препис са једног студијског програма на други на нивоу универзитета или препис са другог Универзитета, у складу са одобреним уписним квотама.

(2) Право на промијену студијског програма (препис) може се остварити прије почетка академске године. Уз захтјев за промијену студијског програма, студент доставља увјерење о положеним испитима, наставни план и програм и исписницу са претходног студијског програма.

(3) Признавање испита врше одговорни наставници, односно комисија/комисије које именује Вијеће факултета/академије.

(4) Студенту који је положио испит на другом студијском програму, признаје се положени испит у потпуности, ако по свом садржају и обиму најмање у износу 80% одговара предмету на наставном плану и програму на који се преписује, што се доказује наставним планом и програмом.

(5) Положени испит студенту се може признати и дјелимично уколико по свом садржају и обиму одговара предмету на наставном плану и програму на који се преписује у износу мањем од 80 %.

(6) Признавањем испита, признаје се и оцјена којом је студент оцијењен на испиту, односно, број ECTS дефинисан наставним планом и програмом на који се студент преписује.

(7) Одлуку о препису и признатим испитима доноси декан факултета/академије, на приједлог Комисије.

(8) Поступак преписа и признавања испита детаљније се регулише статутом чланица Универзитета.

Мобилност студената

Члан 28.

(1) Универзитет гарантује мобилност студената и признавање остварених бодова у току дотадашњег образовања на другом универзитету у складу са законом и правилима европског система преноса и акумулације бодова (ECTS – European Credit Transfer and Accumulation System).

(2) Студент има право да у току студија проведе одређено вријеме (семестар или студијску годину на сваком циклусу студија) на другом универзитету у земљи или у иностранству, посредством међународних програма за размјену студената или на бази билатералних уговора између овог и другог универзитета и других облика сарадње.

(3) У складу са уговором који студент закључује са Универзитетом и билатералним уговором између овог и универзитета на којем је студент боравио (провео семестар или студијску годину), признаје му се број кредита остварен за вријеме студирања са универзитета на коме је боравио, у складу са Правилником о међународној размјени студената и академског и административног особља Универзитета у Источном Сарајеву.

(4) Уз захтјев за боравак на другом универзитету студент прилаже оригиналне документе предвиђене ECTS правилима за промијену мјеста студирања и то:

- потврду о пријему студента на други универзитет;

- уговор о студирању на другом универзитету.

(5) По завршетку мобилности студент Универзитету доставља оригиналне документе ради провођења поступка признавања бодова оставрених на другом универзитету и то:

- уговор о студирању на другом универзитету (уколико је било измјена уговора)
- препис оцјена који издаје универзитет на којем је студент био у мобилности;
- наставни план и програм који је студент похађао на универзитету на којем је био у мобилности.

(6) Академска и административна питања везана за мобилност уредиће се посебним актом који доноси Сенат Универзитета.

IV ВРЕДНОВАЊЕ РАДА СТУДЕНТА

Праћење рада студента

Члан 29.

(1) Рад и знање студента прати се и оцјењује континуирано у току семестра и на завршном испиту.

(2) Оцјењивање се врши додјелјивањем бодова за сваки облик активности и путем провјере знања у току семестра (обавезне наставне активности) и на завршном испиту, а у складу са ECTS правилима.

(3) Евиденцију оцјењивања води предметни наставник и студентска служба факултета/академије.

(4) Евиденцију о пријавама студената на провјеру знања, излазак/неизлазак, те одустајање од полагања испита, провјеру, као и резултат који је остварио током провјере знања, ажурира се у студентској служби чланице Универзитета, кроз информациони систем Универзитета на основу података који води предметни наставник.

Члан 30.

(1) Наставник је студентима дужан јавно саопштити резултате о броју освојених бодова након сваке провјере, као и укупан број бодова које је студент постигао од почетка наставе.

(2) У структури укупног броја бодова, најмање 50% мора бити предвиђено за обавезне наставне активности у току семестра.

(3) На захтјев студента, наставник је дужан детаљно образложити оцјену његовог рада.

(4) У оквиру трајања наставног процеса у току сваког семестра (15 седмица наставе), могу се организовати редовне и ванредне провјере знања у виду: тестова, квизова, диктата, конверзације и колоквијума.

Члан 31.

(1) Студенти су обавезни присуствовати свим провјерама знања.

(2) Провјере знања студената су јавне.

(3) Провјере из свих облика знања, прихватиће се као кумулативни испит, уколико је постигнути резултат позитиван, након сваке појединачне провјере и износи најмање 51% у укупној вриједности од 100% предвиђеног укупног фонда знања и вјештина.

Испитни рокови

Члан 32.

(1) Испитни рокови су одређени Статутом Универзитета.

(2) Јануарско-фебруарски, јунско-јулски и септембарски испитни рок садрже два термина.

(3) Априлски и октобарски испитни рок садрже један испитни термин, с тим да се октобарски испитни рок мора завршити најкасније до 15. октобра.

(4) При одређивању испитних рокова потребно је обезбиједити да разлика између два термина буде најмање 10 (десет) дана.

(5) Изузетно, на захтјев студената, Сенат може одобрити додатни октобарски испитни рок, односно полагање испита у два термина у оквиру априлског испитног рока.

(6) За студенте који обнављају завршну годину студија организују се испитни рокови сваког мјесеца у години, изузев јула и августа, са по једним испитним термином.

(7) Студенти из става 6. овога члана, у испитним роковима из става 2. овога члана могу полагаати испите у оба испитна термина.

(8) Термини полагања завршних испита морају бити утврђени на такав начин да два испита из истог семестра не могу бити организована у истом термину, о чему се стара продекан за наставу факултета/академије.

(9) Колоквијуми се организују у терминима утврђеним за извођење наставе из предмета из којих је предвиђено полагање колоквијума.

(10) Термини полагања испита у сваком испитном року морају бити утврђени и јавно оглашени најмање 5 дана прије почетка пријаве испита.

Завршни испити

Члан 33.

(1) Предметни наставник обавезан је на првом часу наставе упознати студенте са начином полагања завршног испита и терминима за његово одржавање.

(2) Завршни испит се у структури бодова може вредновати са највише 50% укупног броја бодова и одржава се у испитним роковима из члана 32. овог правилника.

Члан 34.

(1) Завршном испиту може приступити студент који је задовољио све програмом прописане обавезе, те се благовремено пријавио за полагање тог испита.

(2) Наставним програмом може се прописати да је полагање одређеног испита условљено полагањем једног или више испита из претходног семестра/године студија.

(3) Студент је дужан испит пријавити електронским путем, у складу са роковима оглашеним на огласној табли и страници факултета/академије, у оквиру дефинисаног рока за пријаву испита.

(4) Студент је дужан доћи на испит 15 (петнаест) минута прије почетка испита. Предметни наставник је дужан извршити идентификацију студената прије почетка испита, увидом у индекс студента.

(5) Предметни наставник, односно његов сарадник, дужни су упознати студенте да је уношење и кориштење недозвољених помагала на испиту дисциплински кажњиво и удаљити их са испита уколико користе недозвољена помагала.

Оцјењивање

Члан 35.

(1) Резултате провјере рада и знања студента у току наставе предметни наставник уноси у индекс студента.

(2) Након завршетка наставе и завршног испита, наставник одређује укупан број освојених бодова и формира коначну оцјену за сваког студента. Укупан број освојених бодова и завршну оцјену, наставник уноси у индекс, испитну пријаву и записник са полагања испита, које доставља студентској служби факултета/академије.

(3) Оцјењивање и вредновање успјеха врши се у складу са Статутом Универзитета, оцјенама од 5 до 10.

(4) Пролазне оцјене су од 6 до 10:

10 - изванредан, остварује се од 91 до 100 бодова;

9 - одличан, остварује се од 81 до 90 бодова;

8 - врло добар, остварује се од 71 до 80 бодова;

7 - добар, остварује се од 61 до 70 бодова;

6 - задовољава, остварује се од 51 до 60 бодова;

5 - не задовољава, остварује се од 0 до 50 бодова.

(5) Студент који је приступио испиту и одустао од полагања, оцјењује се оцјеном 5 – одустао/ла од полагања испита.

(6) Студент који није приступио полагању испита евидентира се ознаком – није изашао на испит.

(7) Студент који није положио испит, оцјењује се оцјеном 5 (не задовољава), с тим да се та оцјена не уписује у индекс и матичну књигу студената.

Члан 36.

(1) Испити се полагају у сједишту факултета/академије или у одјељењима ван сједишта.

(2) Уколико се ради о испиту из наставног предмета чији карактер то захтијева испит се може одржати и ван сједишта факултета/академије и ван одјељења ван сједишта.

(3) Одлуку о полагању испита из става 2. овог члана у сваком појединачном случају доноси декан, што се детаљније регулише статутима факултета/академије.

Члан 37.

(1) Испити и сви облици провјере знања су јавни. Јавност испита се обезбјеђује објављивањем распореда на огласним таблама/интернет страници факултета/академије.

(2) Наставник је дужан тражити изузеће од обављања испита уколико постоји нека околност која може довести у сумњу његову непристрасност и објективност.

(3) Студент може захтјевом тражити изузеће одговорног наставника и полагање испита пред комисијом уколико постоје основане сумње у непристрасност и објективност наставника.

(4) Одлуку по захтјевима наставника и студента из ставова 2. и 3. овог члана доноси декан факултета/академије након достављеног мишљења научно-наставног вијећа факултета, односно умјетничко-научно-наставног вијећа академије.

(5) По донесеној одлуци из става 4. овог члана, декан факултета/академије именује Комисију.

(6) Комисија из става 5. овог члана има најмање три члана. У комисију се именују најмање два наставника која имају избор у наставничко звање за ужу научну област којој припада предмет на којем се организује комисијско полагање испита и највише један наставник који има избор у наставничко звање за сродну ужу научну област, при чему се сродном ужом научном облашћу сматра област која припада истом научном пољу.

(7) Уколико изузеће тражи наставник или студент, у складу са ставовима 2. и 3. овог члана, у том случају предметни наставник не може бити предсједник те комисије.

(8) Вријеме и мјесто одржавања испита се објављује на огласним таблама и интернет страници факултета/академије.

(9) Сваки од чланова комисије оцјењује студента. На основу оцјена чланова комисије, утврђује се просјечна оцјена. Просјечна оцјена сматра се коначном.

(10) Записник о току испита и оцјени и пријаву комисија доставља студентској служби факултета/академије и предметном наставнику, одмах по обављеном испиту, најкасније сљедећег радног дана.

(11) Облици провјере знања могу бити писмени, усмени и практични.

(12) Уколико се испит организује усмено, наставник треба омогућити свим заинтересованим студентима да присуствују испитивању. Усменом испиту, поред кандидата и испитивача, обавезно присуствује и најмање још једно лице из реда студената, наставника или сарадника.

(13) Уколико се испит организује писмено, наставник треба упознати студенте којим се помагалима могу користити током испита.

(14) Писмена или практична провјера знања из једног наставног предмета, не може трајати краће од 1 (једног) нити дуже од 3 (три) сата, зависно од сложености наставног предмета. На писменом испиту, предметни наставник мора осигурати примјерену удаљеност између студената, а која уколико је то могуће с обзиром на капацитете учионица подразумијева најмање једно празно мјесто и хоризонтално и вертикално између студената који полагају писмени испит.

Писмени испит се сматра завршеним након што то објави предметни наставник или предсједник комисије, ако се испит полаже комисијски.

(15) Уколико је провјера знања дефинисана тако да се састоји и из писменог и усменог дијела испита, приликом одређивања термина за писмени и усмени дио испита, мора се водити рачуна да период између писменог и усменог дијела испита не може бити дужи од 7 (седам) дана.

Члан 38.

(1) Наставник је студентима дужан саопштити резултате усменог завршног испита одмах по одржаном испиту, а потписан записник и пријаве доставити студентској служби, најкасније сљедећег радног дана.

(2) Резултати писменог завршног испита и коначне оцјене објављују се у року од 5 (пет) дана од дана испита, истицањем броја индекса и оцјене на огласној табли, односно, интернет страници факултета/академије. Потписан записник и пријаве наставник је дужан доставити студентској служби, најкасније сљедећег радног дана од дана објављивања резултата.

(3) Уколико је студент оцијењен оцјеном 5 (не задовољава), наставник је дужан, на његов захтјев, упознати га са недостацима рада и омогућити му увид у писмени рад.

(4) Уколико је испит положило мање од 50% студената који су редовно похађали наставу и полагали завршни испит, наставник је, на захтјев студената, дужан одржати групне консултације са студентима, прије наредног испитног рока.

Члан 39.

(1) Уколико студент сматра да је оштећен у поступку спровођења и оцјењивања испита, или у осталим облицима провјере знања, односно да испит није обављен у складу са Законом, Статутом Универзитета и овим правилником, студент има право декану факултета/академије, поднијети приговор на добијену оцјену у року од два дана од дана добијања оцјене.

(2) Студент је обавезан приговор из става 1. овог члана писмено образложити, навођењем наставног предмета, предметног наставника – испитивача, времена одржавања испита, начина одржавања испита, испитних питања, запажања у вези са разлогом подношења приговора и имена најмање једног студента, наставника или сарадника који је присуствовао испиту у тренутку настанка разлога за подношење приговора.

(3) Декан факултета/академије обавезан је у року од три дана од пријема приговора, спровести процедуру за утврђивање основаности приговора и донијети рјешење по истом.

(4) Процедура за утврђивање основаности приговора из претходног става подразумијева писмено обавјештавање предметног наставника о садржају приговора и писмено изјашњавање по наводима изнесеним у приговору.

(5) На основу поднесеног приговора и писмене изјаве предметног наставника, декан утврђује основаност приговора. Уколико оцијени да је приговор из става 1. овог члана основан, декан факултета/академије доноси рјешење о понављању испита, са којим треба упознати предметног наставника и студента. Истим рјешењем именује се трочлана испитна комисија и утврђује термин поновног испита. У комисију се именују најмање два наставника која имају избор у наставничко звање за ужу научну област којој припада предмет на којем се понавља испит и највише један наставник који има избор у наставничко звање за сродну ужу научну област, при чему се сродном ужом научном облашћу сматра област која припада истом пољу. Наставник (испитивач) с чијом оцјеном студент није задовољан не може бити предсједник те комисије. Вријеме и мјесто одржавања испита се објављује на огласним таблама и интернет страници факултета/академије.

(6) У случају из става 5. овог члана, полагање испита пред испитном комисијом обавља се најкасније у року од седам дана од пријема рјешења о понављању испита.

(7) Сваки од чланова комисије оцјењује студента. На основу оцјена чланова комисије, утврђује се просјечна оцјена. Просјечна оцјена сматра се коначном.

(8) Записник о току испита и оцјени, комисија доставља студентској служби факултета/академије и предметном наставнику, одмах по обављеном испиту, најкасније наредног радног дана.

Члан 40.

(1) Студент који није задовољан резултатима испита и при томе нема приговор на начин одржавања испита и начин оцјењивања од стране предметног наставника, подноси декану факултета/академије захтјев за поништење оцјене остварене на завршном испиту у року од 48 сати од одржавања испита.

(2) Студент из става 1. овог члана може поново да полаже испит пред предметним наставником у законом дефинисаним испитним роковима.

Члан 41.

(1) Послије три неуспјела покушаја полагања истог испита, студент има право да на лични захтјев полаже испит пред испитном комисијом коју именује декан факултета/академије.

(2) Неуспјешним покушајем из става 1. овог члана сматра се случај када је студент приступио полагању испита, али није положио.

(3) Неуспјешним покушајем из става 1. овог члана не сматра се случај када студент пријави и не изађе на испит.

(4) Комисија из става 1. овог члана има најмање три члана. У комисију се именују најмање два наставника која имају избор у наставничко звање за ужу научну област којој припада предмет на којем се организује комисијско полагање испита и највише један наставник који има избор у наставничко звање за сродну ужу научну област, при чему се сродном ужом научном облашћу сматра област која припада истом научном пољу. У случају из става 1. овог члана предметни наставник код кога студент не може да положи испит не може бити предсједник те комисије.

(5) Вријеме и мјесто одржавања испита се објављује на огласним таблама и интернет страници факултета/академије.

(6) Сваки од чланова комисије оцјењује студента. На основу оцјена чланова комисије, утврђује се просјечна оцјена. Просјечна оцјена сматра се коначном.

(7) Записник о току испита и оцјени и пријаву комисија доставља студентској служби факултета/академије и предметном наставнику, одмах по обављеном испиту, најкасније сљедећег радног дана.

Члан 42.

(1) У случају спријечености предметног наставника да одржи завршни испит, именује се замјенски наставник за дати предмет, са листе одговорних наставника који има избор за ужу научну област из које је дати предмет, о чему одлуку доноси декан факултета/академије.

(2) У недостатку замјенског наставника који треба да одржи завршни испит, декан факултета/академије именује Комисију за одржавање завршног испита.

(3) Комисија из става 2. овог члана има три члана. У комисију се именују два наставника која имају избор у наставничко звање за ужу научну област којој припада предмет на којем се организује комисијско полагање испита и један наставник који има избор у наставничко звање за сродну ужу научну област, при чему се сродном ужом научном облашћу сматра област која припада истом научном пољу.

(4) Вријеме и мјесто одржавања испита се објављује на огласним таблама и интернет страници факултета/академије.

Завршни рад

Члан 43.

(1) Израда завршног мастер рада је обавезна на другом циклусу студија.

(2) Завршни мастер рад представља самосталну стручну обраду одређеног проблема и вреднује се, у правилу са 10-25 ECTS.

(3) Број бодова којима се исказује завршни мастер рад, односно завршни дио студијског програма, улази у укупан број бодова потребних за завршетак студија.

(4) Завршни мастер рад се ради у посљедњем семестру студија и овим радом студент доказује да је на основу знања стеченог током студија овладао заданом темом, да је тему обрадио по предвиђеној методологији, да зна да користи стручну литературу и терминологију, као и да је исправно наводи.

(5) Тема завршног мастер рада бира се из области којој припада студијски програм.

(6) Могуће теме завршних радова предлажу наставници, који изводе наставу на студијском програму у складу са листом одговорних наставника.

(7) До почетка љетног семестра научно-наставно, односно, умјетничко-наставно вијеће на приједлог катедре усваја списак тема завршних мастер радова за текућу годину који се објављује на огласној табли и интернет страници факултета/академије.

(8) Студенту се може од стране вијећа факултета/академије одобрити тема завршног мастер рада коју самостално предложи уз писани захтјев, и уз претходну консултацију са наставником код којег жели да уради завршни мастер рад, а што наставник потврђује својим потписом на захтјеву.

(9) Наставник из става 8. овог члана, неопходно је да има избор у звање из одговарајуће уже научне области и да изводи наставу на једном од студијских програма на Универзитету у Источном Сарајеву.

Члан 44.

(1) Мастер радом студент доказује способност рјешавања проблема, оригиналност у приступу као и способност да стручној јавности изложи одређену материју.

(2) Ради обезбјеђења високог квалитета студија, кандидати су обавезни, прије одбране мастер рада, објавити најмање један научни или стручни рад у релевантним часописима или учествовати на националној/међународној конференцији као аутор/коаутор рада из области из које је мастер рад.

(3) Приликом пријаве завршног мастер рада кандидати су обавезни доставити доказе о испуњености услова става 2. овог члана.

(4) За академије кандидати су обавезни да изведу концерт или одржати изложбу.

Члан 45.

(1) Избор теме и ментора врши се у студентској служби факултета/академије са списка одобрених тема, на прописаном обрасцу чији изглед прописује научно-наставно, односно, умјетничко-наставно вијеће факултета/академије.

(2) Студент стиче право да пријави тему мастер рада почетком завршног семестра студија.

(3) Пријава теме мастер рада обухвата следеће податке: биографију, назив рада и образложење теме. Образложење теме завршног рада на другом циклусу студија садржи:

- образложење теме рада,
- предмет истраживања,
- хипотезу са образложењем уколико је исту могуће навести, с обзиром на област којој завршни рад припада,
- циљ истраживања,
- методе које ће се примјенити,
- попис основне литературе.

(4) Испуњена и потписана (од стране кандидата и ментора) пријава се овјерава и одлаже у досије студента.

Члан 46.

У студијској години наставник може преузети, у својству ментора или коментора, највише 5 (пет) завршних мастер радова.

Члан 47.

- (1) Студент може једном промијенити тему завршног мастер рада.
- (2) Приликом промјене теме завршног мастер рада (уз сагласност ментора) понавља се и поступак пријаве прописан чланом 45. овог правилника.

Члан 48.

Завршни мастер рад студент израђује самостално. Ментор је обавезан да прати рад студента, помаже му савјетима и упућивањем на литературу.

Члан 49.

- (1) Студент формира завршни мастер рад у концепту са свим припадајућим дијеловима и предаје га наставнику - ментору на увид и преглед.
- (2) Наставник је дужан да прегледа концепт рада и врати га са коментаром најкасније у року од 15 (петнаест) дана од дана предаје рада. Студент је дужан поступити према упутствима и примједбама наставника - ментора.

Члан 50.

- (1) Уз захтјев за одбрану, студент предаје електронску верзију рада.
- (2) Након подношења захтјева и предаје рада у електронском облику, вијеће факултета/академије, на приједлог катедре, формира комисију за оцјену и одбрану рада.
- (3) Комисију сачињавају ментор, предсједник и најмање један члан.
- (4) У комисију из става 3. овог члана именују се наставници који имају избор у научно-наставно односно умјетничко-наставно звање за исту или сродну ужу научну/умјетничку област којој припада тема завршног рада.
- (5) Изузетно, у случају када у реализацији наставе на чланици Универзитета није ангажован наставник који има избор у научно-наставно односно умјетничко-наставно звање за исту или сродну ужу научну/умјетничку област којој припада тема завршног рада, у комисију се може именовати наставник који има избор у наставничко звање за несродну ужу научну област.
- (6) Узимајући у обзир одређене специфичности завршног мастер рада, за једног од чланова комисије може се именовати и научни радник из друге институције ако има титулу доктора наука.
- (7) У случају немогућности присуства једног од чланова комисије за одбрану завршног мастер рада потребно је именовати његову замјену.
- (8) Ментор рада је обавезан присуствовати одбрани завршног мастер рада.
- (9) Након прегледа, комисија има могућност да наложи прераду или допуну завршног мастер рада у року од 15 (петнаест) дана од дана достављања одлуке о формирању комисије и примјерка завршног мастер рада.
- (10) Након сагласности комисије, кандидат је обавезан предати студентској служби 5 (пет) примјерака коначне верзије рада укоричених у тврдом повезу и коначну електронску верзију рада.
- (11) Декан факултета/академије заказује одбрану завршног рада. Подаци о одбрани објављују се на огласној табли и интернет страници факултета/академије.
- (12) Од одобрења коначне верзије рада од стране комисије до његове одбране мора проћи најмање 15 (петнаест) дана.

Члан 51.

- (1) Одбрана завршног рада састоји се од усменог излагања резултата рада и образложења издвојених закључака, као и одговора на питања комисије и питања из публике у вези резултата рада и закључака.
- (2) Ако студент не задовољи на одбрани завршног рада, има право писмено затражити да му се одобри избор нове теме.
- (3) Завршни рад и одбрана оцјењују се јединственом оцјеном. Јединствена оцјена представља просјечну оцјену чланова комисије.

V ИСПРАВЕ О СТУДИЈУ ДРУГОГ ЦИКЛУСА

Диплома

Члан 52.

(1) Студент који је положио све испите предвиђене за уписани студијски програм и испунио све остале обавезе прописане Статутом Универзитета и овим правилником стиче диплому другог циклуса одговарајућег студијског програма.

(2) Диплома о завршеном другом циклусу студија издаје се, у складу са Законом.

(3) Уз диплому другог циклуса студија обавезно се издаје и додатак дипломи и садржи вјештине, компетенције и знања носиоца дипломе и друге податке у складу са законом, Статутом Универзитета и другим подзаконским актима.

(4) Допатак дипломи се израђује ћиричним писмом на српском језику. На захтјев студента, додатак дипломи се израђује латиничним писмом на једном од језика других конститутивних народа БиХ. Диплома и додатак дипломи, на захтјев студента, издаје се и на енглеском језику.

(5) Диплому о завршеном другом циклусу студија и додатак дипломи потписују ректор Универзитета и декан факултета/академије.

(6) Диплома се овјерава сувим жигом Универзитета.

(7) Допатак дипломи овјерава се печатом Универзитета и факултета/академије.

Члан 53.

Уколико је билатералним уговором закљученим између универзитета предвиђено издавање заједничке дипломе, заједничку диплому и додатак дипломи потписују овлашћена лица Универзитета у Источном Сарајеву и другог Универзитета који изводе студијски програм за стицање заједничке дипломе.

Члан 54.

(1) Дипломе се уручују на свечаној промоцији.

(2) Свечану промоцију студената који су стекли диплому другог циклуса студија, обавља декан факултета/академије.

Друге исправе

Члан 55.

На захтјев студента, студенту се издају и друге исправе о подацима о којима се води службена евиденција.

Студентска идентификациона картица

Члан 56.

Универзитет, односно факултет/академија може студенту издати студентску идентификациону картицу као доказ да је лице регистровано као студент Универзитета, а којом му се обезбјеђује:

- приступ просторима у којима се одвијају студентски програми Универзитета,
- коришћење библиотека, рачунарских учионица, осим ако нису предвиђена посебна правила регистрације,
- приступ спортским и другим објектима који стоје на располагању Универзитету,
- и за друге активности у оквиру дјелатности Универзитета.

VI ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

Члан 57.

(1) Вијеће факултета/академије, својим актима може утврдити ближа правила студирања и специфичности за предмете и додатне услове које студент мора испунити као услов за похађање предавања и полагање испита из појединих предмета у текућој студијској години.

(2) Акти факултета/академија из става 1. овог члана, не могу бити у супротности са овим правилником и не могу ускраћивати права студентима утврђена овим актом.

Члан 58.

(1) Студенти уписани у складу са раније важећим Законом о високом образовању имају право да заврше студиј у складу са тим законом.

(2) Студенти који не доврше други циклус студија у року прописан раније важећим Законом о високом образовању, студије могу наставити у складу са Законом о високом образовању („Службени гласник РС“ број: 67/20), Статутом Универзитета и овим правилником.

Ступање на снагу

Члан 59.

Ступањем на снагу овог правилника престаје да важи Правилник о студирању на другом циклусу студија на Универзитету у Источном Сарајеву број: 01-С-236-1-XLIX/18 од 12.07.2018. године, Правилник о измјени Правилника о студирању на другом циклусу студија на Универзитету у Источном Сарајеву број: 01-С-189-1-LXIV/19 од 25.04.2019. године и Правилник о измјенама и допунама Правилника о студирању на другом циклусу студија на Универзитету у Источном Сарајеву број: 01-С-287-1-XXII/21 од 30.09.2021. године.

Члан 60.

Овај правилник ступа на снагу осмог дана од дана објављивања на интернет страници Универзитета.

Број: 01-С-302-1-LV/23

Датум: 03.10.2023. године

ПРЕДСЈЕДАВАЈУЋИ СЕНАТА
РЕКТОР

— проф. др Милан Кулић